

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Özgül öğrenme güçlüğü ya da diğer adıyla özel öğrenme güçlüğü okuma-yazma, konuşma ve matematik öğrenme güçlüğü gibi ifadeleri kapsar.

Özgül öğrenme güçlüğü çocuğun zekasından veya eğitime yönelik motivasyonundan bağımsız bir durumdur bu sebeple özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar tembel ya da zeka seviyesi düşük değildirler. Aksine normal veya normal üstü zeka düzeyine sahiptirler.

Özel öğrenme güçlüğü'nün nedenleri, kesin olarak bilinmemekle birlikte; genetik faktörler, hamilelik sürecinde annenin zararlı

alışkanlıklarının bulunması, erken çocuklukta iyi bakım verilmemesi gibi etkenlerin rol oynadığı gözlemlenmiştir. Özel Öğrenme Güçlüğü diğer bozukluklardan farklı olarak, dışarıdan bakıldığında fark edilmesi zor bir durumdur.

Disleksi, disgrafi ve diskalkuli gibi ifadeleri kapsayan özel öğrenme güçlüklerine "gizli bozukluk" denildiği de olur ve bazı çocuklar yetişkin olana kadar bir öğrenme güçlüğü'nün olduğunu farkına varamayabilirler. Doğru destek ve müdahaleler ile öğrenme güçlüğü olan çocuklar ve yetişkinler akademik ve sosyal hayatta yaşlılarıyla aynı performansı gösterebilirler. Özel öğrenme güçlüğü'nü tanımak, kabul etmek ve anlamak başarıya giden ilk adımlardandır.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN BİREYLER, ZİHİNSEL OLARAK YETERSİZ DEĞİLDİRLER...!

Özel Öğrenme Güçlüğü Nasıl Fark Edilir?

Öğrenme güçlükleri her çocukta farklı şekilde gözlemlenebilir ve aşağıdakilerden bir veya daha fazlasının edinilmesinde ve gelişmesinde güçlük yaşanabilir:

1. Sözlü dil (örn. dinleme, konuşma, anlama);
2. Okuma (örn. fonetik bilgi, alfabeyi öğrenme, okuma akıcılığı, kelime tanıma ve anlama);
3. Yazma (örn. heceleme, akıcı yazma ve yazılı ifade);
4. Matematik (örn. sayılar, hesaplama, matematik kuralları ve problem çözme).

Aileler, öğrenme güçlüğü olan çocukların güçlü yönlerini destekleyerek, zayıf yönlerini bilerek, eğitim sistemini anlayarak, özel eğitim merkezleri ile birlikte çalışarak ve belirli zorluklarla başa çıkma stratejilerini öğrenerek çocuklarına başarıya ulaşmalarında yardımcı olabilir.

En önemlisi, kendinizin veya çocuğunuzun bir öğrenme güçlüğü olduğundan şüpheleniyorsanız, uzmanlardan yardım istemeyi ve harekete geçmeyi geciktirmeyin!

Okul Öncesi Dönem Özel Öğrenme Güçlüğü Belirtileri

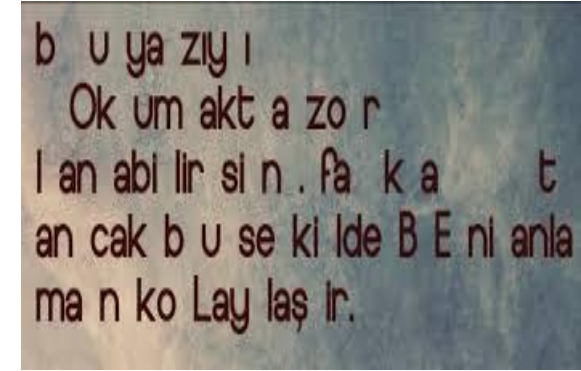
- Geç konuşma.
- Sözcük dağarcığının yaşına göre beklenenin altında olması.
- Ses ya da hecelerin ardışıklığını öğrenmede, sözcükleri doğru telaffuz etmede güçlük yaşama. Örneğin "kitap" yerine "kipatlar" demeleri.
- Basit kafiye sözcükleri yani "kar", "nar" gibi veya "kas", "tas" gibi kelimeleri öğrenmede ve ayırt etmede zorlanma.
- Sesleri, renkleri, rakamları ve geometrik şekilleri öğrenme ve ayırt etmede güçlük yaşama.
- Zaman, mekân ve yön kavramlarını öğrenmede, yaşına uygun oyunları anlamada ve uygulamada zorlanma.
- Akıl yürütme ve sorun çözmede zorlanma. Örneğin basit bir örüntü verildiğinde örüntünün nasıl devam etmesi gerektiğini kestirememe.
- Yeni becerileri öğrenmede yavaşlık.
- Psikomotor becerilerinde yaşitlarına göre beklenenin altında olması.
- Denge ve motor koordinasyonları geç ve / veya yetersiz gelişim gösterir. Sıklıkla düşmeleri, el tercihlerinin gecikmesi ile örneklendirilebilir.

İlkokul Dönemi Özel Öğrenme Güçlüğü Belirtileri

- Yönergeleri takip etmekte
- Evde ve okulda organize olmakta
- Sözlü yönergeleri anlamakta,
- Öğrenmek ve öğrendiğini hatırlamakta,
- Kelime ve cümleleri okumakta,
- Sayfa düzenine özen göstermekte,
- Güzel el yazısı yazmakta,
- Okul ödevlerine odaklanabilmek ve bitirmekte, öğrendiklerini sözlü veya yazılı olarak aktarmakta
- Matematik işaretlerini karıştırma (Örn; "x" yerine "+"),
- Okuma yazmayı ve sayıları öğrenmede,
- Kelimeleri tersten okuma (Örn; "ev" yerine "ve"),
- Yüksek sesle okumayı ve yazı yazmayı reddetme,
- Saati öğrenmede
- Yön kavramlarını ayırt edememe (sağ-sol, kuzey-güney),

- Yeni becerileri öğrenmede
- Arkadaşlık kurmada
- Ev ödevlerini unutma,
- Nasıl çalışması gerektiğini bilememe,
- Mimik ve beden hareketlerini anlamada, zorluk çekerler.

Özel Öğrenme Güçlüğü Tanılama Süreci

Çocuğunuzda fark ettiğiniz herhangi bir öğrenme güçlüğü hakkında öncelikle çocuğun okuldaki öğretmenini ile konuşmak önemlidir. Öğretmenin de görüşlerini alarak çocuk ve ergen psikiyatristine başvurabilirsiniz. Aile ve öğretmenin gözlemleri doğrultusunda Psikiyatrist, çocuğun değerlendirmeye alınması için aileyi ilgili bölümlere yönlendirir. Burada yapılan testler sonucunda çocukta

özel öğrenme güçlüğü olduğuna karar verirse M.E.B. Rehberlik ve Araştırma Merkezi'ne yönlendirilir.

M.E.B. Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nde çocuğun bilgi ve becerilerine yönelik yapılan kapsamlı bir değerlendirme sonucunda çocuğa uygun özelleştirilmiş bir eğitim planı oluşturulur. Tüm bu aşamalardan sonra çocuk özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde M.E.B. destekli ücretsiz eğitime başlayabilir.

Aile İşbirliğinin Önemi

Aileler, çocuğun özel öğrenme güçlüğü destek eğitim programında başarıya ulaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Çocukların aileleriyle geçirdiği süre öğretmenleri ile geçirdiği süreden çok daha

fazladır. Bu sebeple çocuğun derslerde öğrendiklerini evde tekrar etmesi, günlük hayatına uyarlaması gerekmektedir. Bunu başarabilmek için ailenin öğretmen ile düzenli iletişim kurması çok önemlidir. Öğretmenle kurulan iletişim esnasında;

- derste yapılanları sormak,
 - evde yapılabilecek aktiviteler hakkında öneri almak,
 - çocuğun gelişimi ile ilgili gözlemlerinizi öğretmene aktarmak ve öğretmenin gözlemlerini dinlemek,
 - çocuğun yaşadığı güçlüklerin çözümü konusunda fikir alışverişi yapmak
- çocuğun başarısına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Erman Ö. Disleksi. Çoluk Çocuk Dergisi 2002;17:8- 10.
- Öğrenme bozuklukları. Mayo Clinic. İstanbul. Hürriyet Ofset 1995;1:159-62.
- Korkmazlar Ü, Kulaksızoğlu A, editörler. Farklı gelişen çocuklar. 1. Baskı. İstanbul. Epsilon Yayınları; 2003.
- Ercan M. Disleksi dahi olmaya engel değil. Hürriyet; 27.02.2002. s. 21.
- Ataç F. Öğretmenler için öğrenci psikolojisi. 3. Baskı. İstanbul: Epsilon Yayınları; 2003.
- Çağdaş, A.ve Seçer, Z. (2004). Anne-baba eğitimi. Konya: Eğitim Kitabevi.
- M.E.B. İlgili yayınları